

Előzetesi feltételek.
Egy évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt 50 kr.
Hívatások, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
tevére egész évre 3 frt.
Falmérők és koresmárok
részére az előzetes
közönlöny-vel együtt
egész évre 4 frt.

Az előfizetők
postautalványnyal
eszközöndök.

Fizetés számok 10 krjával
számlázható a kiadónál.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A GÖMÖRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E.

Hirdetések.

□ centimeterenként 2 kr.,
többszörért 1½ kr. fize-
tendő. Bélyegdíj minden
egyes beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBEŒ

minden 3 hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
tetemes díjkedvezményben
részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Jánosi-utca 8. sz. I. em.)
küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő: SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadónivalba (Főtér 8. szám alá) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca 1 szám.

Rimaszombat-e vagy Losonc?

E hó 16. és 17-én volt a rimaszombati zelenei tervezett h. é. vasut közgazdasági bejárása s miután csak napok választanak el az engedélyezési tárgyalástól, szükségesnek tartom ezen tervezett vasut történetét a nyilvánosság előtt szellőztetni.

Báró Baratta Dragano Alajos poltári nagybirtokos és gyáros mint a losonc—rimaszombati h. é. vasut engedélyese, ezen vonal losonc—poltári részét saját költségén tracirottatván, annak létrehozása iránt a szükséges lépéseket nagy buzgalommal és fáradhatlan kitartással eszközölte. Lőtött-futott főispánhoz, alispánhoz, polgármesterhez, kis- és nagygyárhoz, kopogtatott Nógrádmegyénél, Losonc városánál, Deutsch Kramer, Kossuch stb gyárosoknál segítyt és támogatást keresve, de mindenütt süket füleket és zárt eszrényt talált, sőt még azt is tapasztalni kellett, hogy törekvését kigunyolva, a neveltségével által megbénítani akarják.

Ekkor ifju Szabó László várgedei nagybirtokos, közös barátunk ajánlatára hozzám fordult és felkért, hogy céljának elérésében öt eddigi munkálkodásom alapján szerzett tapasztalatom s befolyásommal támogassam, mit teljesíteni én készséggel vállalkoztam.

Tüzetes tanulmányozás, valamint ennek alapján a vállalkozók és finantz-körökkel való tárgyalások alkalmával a következő resultatumokra jutottam:

A losonc—rimaszombati mintegy 45 kilométer hosszú vonal közepén Poltár, Ze-

lene, Csehbrezó, Málnapatak stb nógrádi községek, továbbá F-Zsaluzsány, Susány, Pongyelok és Nagy-Szuha gömöri községek házi ipara jelenleg még annyira fejletlen stádiumban van, hogy az egy ilyen hosszú, mindkét végén holt pályát képező s mintegy két millió értékű vasut jövedelmezőségét egyáltalán biztosítani képtelen, miért is a központból kiindulva vagy F-Zsaluzsányból Losoncra, vagy Zelenéről Rimaszombatba kell a tervezést irányítani, hogy így a vonal hossza körülbelül 25 kilométerre és a költség körülbelül egy millióra redukáltsék s így az összes községek és iparvállalatok érdekeinek teljes kielégítésével a h. é. vasutba fektetett tőke jövedelmezősége s a vonal kiépítése biztosíttassék.

Mint vármegyémnek igaz fia, összes tevékenységemet oda irányítottam, hogy a diadalt a gömörme gyei iránynak biztosítsam. Czelomat részben el is értem, amennyiben báró Baratta az 6 50,000 frjtát, valamint Kubinka és Pock a 10,000 frtot az esetben is készséggel felajánlották, ha a vonal csak zelenéről kiindulva Rimaszombat felé építették is ki.

Az eddig gunyolódó losoncziai látván működésem sikerét, egyszerre teljes apáratással dolgozni kezdtek, nem kimélvén még a gyanusítás fegyverét sem, hogy törekvésemet megbuktatván, Rimaszombat mellőzésével a győzedelmet maguknak biztosítsák.

Igyekeztek lépni vinni Rimaszombat városát is, mily sikerrel, nem tudom. A bejárás alkalmával per tangentem már engemet is, hogy teljes és határozott

visszautasítással, azt már tudom.

A bejárás alkalmával F-Zsaluzsányban tartott konferencián előterjesztettem azon kívánalmakat, melyek szükségesek a gömörme gyei községek és Rimaszombat részéről, hogy a vasut biztosíttassék.

Rimaszombat városától 20,000 frtot kértem!

Hogy ezen összeg arányban áll-e az elérendő eredménnyel, felvilágosítani és meggyőzni az illető köröket, nem az én tisztemhez tartozik; annyit azonban — ha már a tollat kezembe vettem — megjegyezni kötelességemnek tartok, hogy a zelene—rimaszombati vonal kiépítése által nemcsak F-Zsaluzsány, Osgyán, Susány, N-Szuha, Pongyelok stb gömöri községek, hanem a málnapataki völgy községei — kereskedelmileg — is végleg Rimaszombathoz csatoltatván, ez által az itteni iparosok érdekét nagyban lesz hivatva előmozdítani.

Ha tovább mehetnék, talán azt is mondanám, hogy Rimaszombat jövő nagysága a z-brézói, tiszolczi, de különösen pedig ezen vasut kiépítésében van lefektetve. Hogy miért? azt gondolom, de nem mondom, csak utalok a losoncziai azon kijelentésére, hogy készek százezer forintot s ha kell többet is áldozni, ha ezen vasut Losonc-felé építették ki.

Elmondottam amit szükségesnek tartottam, végezzenek az illetők belátásuk szerint; én teljesítettem kötelességemet.

Hogy helyiérdekű legyen a győzelem,

TÁRCSA.

POLGÁRI KÖR-BÁL.

A »Gömör« eredeti tárczája.

És beteljesedett. Elérkezett a január 21-ikének estélye, mely megtöltötte a »Három Rózsa« nagytermét oly diszes közönséggel, milyennel a rimaszombati polgári olvasókör bálján megtöltve azt már megszoktuk. Eljött a mulatni vágyó ifjuság, magával hozva a kellemet, a szépséget, az életkedvet, melynek vidám mosolygása azt akarja velünk elhíttetni, hogy »sohasem halunk meg«; eljött társadalmunk vezéralakjainak számos tagja, hogy megjelenésével is igazolja azt, hogy mindnyájan polgárok vagyunk; eljött Rimaszombat érdemes polgársága, áldozva e mulatsággal annak a szép eszmének is, melynek megvalósításán a rimaszombati polgári olvasókör munkálkodik.

De hát mégis hiányzott onnan valaki, nem oly értelemben mondom e szót: hiányzott, mintha az ottlevők bármelyike érezte volna a hiányt, mert bizony hiányukat a mulatságnak sem fénye, sem édessége, sőt anyagi jövedelme sem érezte meg — hanem oly értelemben mondom, hogy nem volt ott, a Hol lennie kellett volna.

Hiányzott pedig az a polgárság, melynek jobb szó hiányában más nevet hírtelenben nem tudok adni, mint zsentri-polgárság.

Mert hát kérem szivesen ilyen is van és az

a csodálatos, hogy éppen nálunk van, ahol mindig arról hangzott a panasz, hogy a megyei elem — az úgynevezett zsentri — hadilábon áll a polgári elemmel.

Hogy mily dőre állítás ez, megmutatta már a mult évi kör-bál is, mikor egy olyan ember volt a polgári olvasó kör báljának elnöke, ki az ily panaszokodók, valóban csak streberek által becsapattak — szerint valódi 13 próbás zsentri, de megmutatta a mostani is, mikor a szerény iparos mellett éppen úgy viselte karján a »zsentri«-ifju is a polgári kör báljának rendezői jelenyét.

Ez a zsentri ott volt most is, de a zsentri polgárság nem.

Megmagyarázom most, kit értek én zsentri polgár név alatt.

Értem azt a polgárt, ki vagy nagyobb műveltsége, vagy jobb anyagi helyzete, nagyobb, szélesebb összeköttetése következtében magát szerényebb viszonyok között élő, hasonrangu polgártársánál fensőbb lénynek tartván, emezt megveti — szóval értem azt a nagyobb iparost, nagyobb kereskedőt, ki a kisebb iparost, kisebb kereskedőt, azért mert kisebb, lenézi s hogy magát a világ előtt, a mely a különbséget különben nem látná, attól megkülönböztesse, fél még a közelétől is az olyan helynek, a hol talán összekeverednének.

Ez a zsentri-polgárság — és ilyen polgárság nálunk van, van akkor, mikor tények bizonyítják, hogy a tulajdonképeni zsentri nem arra büszke, hogy zsentri, hanem arra, hogy polgár.

Ezt, mint tény, feljegyezni szükségesnek láttam, mert jelen soraim célja nem csak a szűken vett mulatság leírása, de annak magasabb szempontból való méltatása is volt.

Különbben a bál oly szép, oly fesztelen képet nyújtott, hogy az ott jelenvoltak jókedvénél s meglegedettségénél nagyobb csak azok sajnálkozása lehetett, a kik ott nem voltak.

8 órakor már sűrű csoportokban érkeztek a vendégek a bálterembe s 9 óra tájt, mikor a bálanya, Beliczky Viktorné, királyi közjegyzőné a »Rakóczy« lelkesítő ütemei között belépett, már telve volt a terem Rimaszombat szépségeivel.

Ekkor a genialis bálnök Feledy Ferencz a bálanyával megkezdvén az első táncot, egy pillanat alatt kitört a lelkesedés s járta a fiatalág a csárdást a legélénkebb jókedvvel.

A szünóra előtti táncrend mikor véget ért, már az éjfél jóval túlhaladta.

Szünóra alatt a kaszinó nagytermébe vonult a közönség, hol Papp László főmunkatársunk mondott egy szellemes tősztot, éltetve a bálanyát s a derék egyesületet.

Szünóra után pedig ismét folyt a tánc szakadatlan jó kedvvel egész a reggeli óráig.

A jelenvoltak névsorát a maga egészében közölnöm egyáltalán nem lehet, annyian lévén ott, hogy mindannyiát egy tudósítónak ismerni lehetetlenség.

A sűrűn hullámzó csoportokból a következők neveit jegyeztem fel a bálteremben: Be-

Rimaszombat vagy Losonczé, az most Rimaszombat város közönségének kezébe van lefektetve.

Vajha mindenki nyugodtan elmondhassa, teljesítettem kötelességemet.

Gömör-Panyit, 1894. január 24.

Kubinyi Géza,
orsz. képviselő.

Nógrádvármegye és Rimaszombat.

A Rimaszombat-zsaluzsány-poltár-zelenei vasutvonal ügyében egy nógrádvármegyei notabilitástól és még többektől is érkeztek tudósítások a folyó hó 16-án megtartott közigazgatási bejárásról, a melyeket a következőkben összegezzük:

A meghívások bőven és szeltemben lettek szétküldve az érdekelteknek, de a részvétel — szegényesre azoknak, kiknek kezében a közügyek ápolása le van téve — sajnos, nagyon gyenge volt.

Jelen voltak a bejárásnál: Kubinyi Géza országgyűlési képviselő engedményes társával, báró Barattával, Papp Árpád miniszteri titkár a kormány képviselőjében, Spányi építészeti tanácsos, az államvasutak 3 képviselője, Nógrádvármegye részéről Csónka Zsigmond főszolgabíró és Feigelstock főmérnök, a losonczy bizottság kiküldetésében Szakall Barna, Poltár és még néhány községi képviselő, Kuhinka István Málnapatakról és Pock Jenő Farkasvölgyből, végre a traciózást végző mérnök: Könyves Tóth Kálmán.

A bejárás elég simán ment, a viaduktok, agnaduktok, árkok, hidak stb. a pályatestek mind rendben és jól tervezetteknek találtak. A poltári hid okozott egy kis vitát, amely azonban szintén békés elintéztést nyert, végre a zelenei pályaudvar kedvezőbb elhelyezése, s az lett megállapítva, hogy a pályaudvarhoz vezető ut Poltár és Zelene község által közösen fog fenntartatni.

A törzsrészvények elintézése már nehézségekbe ütközött s itt a buzgalom megcsappant. Báró Baratta jegyzett 50,000 frtot, Kuhinka István és Pock együttesen 10,000 frtot. Ezen túl senki semmit. Szép dolog! egy nagy vidék létérdekéről lévén szó. Az ellenséges agitáció tehát szép eredményeket szült. A zlatnói üveggyár a távollétével tüdőkölt, a Kolener-féle gőzfűrészfáradat Dobrapatakról sem volt látható sehoh, a gazdag földbirtokosok gróf Czebráth László és Szentiványi Farkas egy évtized óta verselik, hogy nekik a kérdéses vasut részére egy krajczarjuk sincsen.

Nógrádvármegye képviselőinek lett volna okuk, hogy egy tetemes összeget irjanak alá, mert ez a vasutvonal a szalata-poltári országút teherforgalmát felnyire fogja redukálni.

Nógrádvármegye alispánjának az 1893-94. évről készített jelentése szerint a fenti utvonal fenntartására szükségelt kavics mennyiség fedezete 3500 frttal van felvéve. Ehhez járul még a kavics szétterítése, az utburkolattal s egyéb technikai műveletekkel felmerült költségösszeg. De tekintsünk el az utóbbitól és vegyük tisztán a

liczky Viktorné, Kishonthy Terézia, dr. Veres Samuné, Szabó Györgyné, Lőrinczy Györgyné, Kishonthy Józsefné, Szabó Károlyné, Rábel Miklósné, Draskovich Gáborné, Hollós Józsefné, Mihályi Lajosné, Rónay Gyuláné, Csernay Danielné, özv. Mindszenti Bertáné, Jakabfalvi Bélané, Szabó Józsefné, Smegner Károlyné, Kohút Lajosné, Tomai Lajosné, Bródy Bertalanné, Gees Istvánné, Vályi Ferenczné, Jakovecz Lajosné, özv. Tóth Józsefné, Kalas Károlyné, özv. Katona Kálmáné, Csapó Józsefné, Jankovics Jánosné, Németh Lászlóné, Soós Lászlóné, Szigyártó Istvánné, Nagy Károlyné, Pásztor Pálné, Balázs Józsefné, Babás Józsefné, Tóth Istvánné, Bodon Gyuláné, Turek Józsefné, Fülep Józsefné, Dideczky Jánosné, Zathureczky Samuné, Hruska Jánosné, Györy Gyuláné, Palkovics Pálné, Teleszniczky Edéné, Pásztor Istvánné, Markovics Gyuláné asszonyokat.

Leányok: Kishonthy Erzsike, Jeskó Sári, Hollós Mariska és Anna, Rábel Katica, Soós Jolán, Hankisz Gizella, Rásky Erzsike, Bródy Matild, Ekstein Anna, Patay Terike, Kalas Giza, Tóth Rózsa és Ilonka, Tomai Giza, Csapó Erzsike és Juliska, Jakabfalvi Gizella, Tóth Boriska és Zsuzsika, László Zsuzsika, Dideczky Giza, Szigyártó Mariska, Németh Ilona, Zathureczky Irma, Györfly Margit, Kathonna Ilonka és Jolán, Mázik Anna, Jankovics Ilona, Abelesz Berta, Balázs Erzsike, Bodon Erzsike, Csefő Juliska, Pásztor Erzsike, Kriskovics Mariska, Eszrenyi Erzsike, Hruska Teréz, Kovács Boriska, Fülep Giza, Teleszniczky Juliska és Anna, Petró Anna, Markovics Etel, Stromp nővérek, Palkovics Mariska kisasszonyokat.

kavicsra szükségelt 3500 frtot egy kis számadási alapul.

Már korábban kijelentette Nógrádvármegye főmérnöke, hogy a losoncz-poltári vasutvonal kiépítése által a fenti utvonal a fele lesz, tehát 1750 frtot teend ki és hogy ha a Rimaszombat-zelenei vasutvonal által a Losoncz felé irányuló teherforgalomnak a fele ismét elvonatik, akkor ez 875 frt költségmegtakarítást fog maga után vonni.

Ezen számítás alapján bátran kimondhatjuk, hogy legalább 17,500 frt lenne azon összeg, a melylyel Nógrádvármegye ezen vasutvonal létesítéséhez hozzá kellene járulni. Nógrádvármegye képviselői azonban kijelentették: Nógrádvármegyenek az itteni vidék iránt ismert közönységénél fogva nem fognak irányában követelést támasztani, a z az nem fognak koldulni járnai! A vármegye ilyenformán 800-900 frtnyi tiszta hasznót fog beszőrni és magát e mellett a vasut ügyéből óvatossággal kivonta.

Együttal az érdekeltek képviselőinek az engedményesek kijelentették, hogy február közepéig határidőt engednek, hogy addig vagy törzsrészvényeket jegyezzenek, vagy a minden wagon teherszállítmány mellett utánfizetést biztosítsanak, mely utóbbi eset lehetővé tenné együttal, hogy a törzsrészvények részletfizetésre adassanak ki.

Et mene remio ad fortissimum! A Fazekas-Zsaluzsányban megtartott értekezlet.

Rimaszombat város tisztelt képviselői nagyon tartózkodóan viselték magukat és ugyátszottak, hogy a legtávolibb fogalmuk sines ezen vasutvonalnak városukra vonatkozó fontosságáról.

Most egy vidék, amelynek lélekszáma jóval felülmulja a tízezret, összes életszükségeit és iparcikkait Losonczról szerzi be. Mihelyt ami vasutvonalunk megnyílik, a Szepesség nagy része, amelynek t. i. fogatja nincs, inkább fog Rimaszombatba utazni pár krajczárért vasuton, mint egy fogatért 2 frtot fizetni, vagy megterhelten oda 4 órát, vissza 5 órát gyalogolni. Különösen az iparosok fogják a munkájukhoz szükséges anyagot Rimaszombatban beszerezni.

De egy távolabbi szempont, hogy az állami közigazgatás behozatalával előreláthatóan Nógrádvármegye az a része, mely Losoncznak terül el, Gömörmegyéhez fog csatoltatni és így Rimaszombat egy ma még alig értékelhető előnyhöz fog jutni.

Rimaszombatot tehát nem csak a pusztá érdekel utalja arra, hogy ezen vasut érdekében minél többet tegyen és tekintélyes összegű törzsrészvényt jegyezzen, de vezetheti őt egy magasabb szempont is, a mely abban áll, a vasutvonal utján egy vidéket vonzon Rimaszombathoz, a melyek így egykor Gömörmegye kiegészítő részét és Rimaszombat fejlődésének és nagyságának biztosítékát képezhetik.

Kaptunk mi ebben az ügyben egy előkelő helyről egy olyan értelmű felszólítást is, hogy magyarazzuk meg a vasutvonal fontosságát Rimaszombat derék polgárainak de még inkább jeles vezetőinek, de mi ezt az ügyet már annyira apróra-cseprőre pertractáltuk, hogy csak egy fohász marad még hátra: Jöjj el Szentlélek Ur lsten!

Borsóka az emberben.

Most, midőn a Rima partján fel-fellobbanó lángja a szalmának egy-egy sertés elhunytát jelenti, időserűnek tartjuk olvasóinkat mintegy figyelmeztetésül az alábbi czikkel megismertetni.

Lewin dr., berlini orvostanár, az utóbbi időben behatáon foglalkozott az emberi testben előforduló borsókával. A borsókas sertésus élvezete folytán, tudvalevőleg galandféreg származik. Ha ennek tojásai a gyomorba kerülnek, hékukat a gyomornedv föloldja és a 6 horgacsos ellátott embryo előbukkan. A horgacsai által az embryo keresztülíti a gyomor falát, szétsziklik a test minden szervébe és ujra borsókává válik. A bőr, agy, szem, sziv stb azok a szervek, melyekben legszívesebben vonul meg. Itt mint idegen test különféle zavarokat okoz és a bórben lence nagysága csomócskától mogyorónyi nagy tumorokat képez, melyek bütyökdanathoz, kemény börmirigyekhez, lupushoz, sőt még a rák-betegséghez is feltűnően hasonlítanak. E hasonlatosság mellett bizonyít az, hogy például egy ismert francia műtőorvos általa megállapított rakbetegséget operált egy beteg arczán, akinek pedig csak borsóka baja volt. Sokszor összecserelek a borsóka képződését a gummata-daganattal is és ezt az ártalmas higanykurával akarják gyógyítani.

A borsóka legveszedelmesebb az agyban. Virhow tanár például 1876-ban a megvizsgált hullak 6 százalékának agyvelejében borsókát talált, más években kisebb volt az arány. Az agyban a borsóka a legheterogénebb jelenségeket idézi elő, sőt mondhatni, hogy valamennyi agy-és szellemi betegségek előidézője a borsóka le-

het. A borsókának az agyba való bevonulása sokszor egyszerű karakterváltozásban nyilvánul meg, pl. vidám ember a legnagyobb melancholiában esik, békés természetű hirtelenharagúvá válik, butulás vagy örület áll be; másoknál elgyengülnek a tagok, amely gyöngülés benuitsággá is lehet, epileptikus rohamok vagy szélhűdés állhat be, nem ritkán halálos véggel. A jelenségek olyan sokfélék, hogy egy izben még a veszetséget is diagnosztizáltak.

A baj fölismérésére eddig alig volt biztos támpont; vagy 300 megfigyelésből Lewin dr. vetett a dologra némi világosságot. Hogy a megfigyelt agybántalmak borsóka idézte elő, annak relative legbiztosabb tanuje az, hogy a borsókát megtaláltak a bórben Mivel azonban a borsóka anélkül is előfordul a bórben, hogy az agyban lenne, a diagnózus megállapításánál rendkívül nagy figyelemmel kell lenni.

Az agyborsóka nem gyógyítható, ezért mindenekelőtt arra kell törekedni, hogy a borsóka bevándorlásának forrása, t. i. a borsókáshus élvezete megszüntessék. A huszemle sokat tesz ennek érdekében, de különösen nálunk, ahol a huszemlet szakképzetlen elemek is végezhetik s ahol a sertésus vizsgálat még nem kötelező, mert sertés közvágóhidak nélkül ez nem is lehet, még mindig nem elegend; mert az elrejtőzött borsókát sokszor nem lehet fölhalni. Legjobb segítség minden esetben a hus megfőzése vagy sütése.

De a borsóka nemcsak a sertésusban, hanem a marha-, borju- és őzhusban is előfordul. A marhahusban előforduló borsóka különösen azért veszedelmes, mert a belőle származó galandféreg sokkal erősebb, mint a sertésborsókából támadt és e miatt nehezen is hajtható el. Eme másik három husneml is a főzés és a sütés a legjobb és a legbiztosabb borsóka pusztító.

A nyers hus fogyasztása ennél fogva veszedelmes rossz szokás s a gyermekeknek, elgyengülteknek nyers marhahussal való táplálását épp orvosi szempontból kellene üldözni. Lewin dr. pl. a berlini Charitée-kórházban 280 beteg között nem kevesebb mint 18-nál állapította meg a galandférget, tehát az agyba kerülő borsókahus eshetőségeit.

A főzéssel azonban ártalmatlanná lehet a borsókát is tenni, minél fogva a borsókás húst teljesen megsemmisíteni és a fogyasztás elől elvonni fölösleges, az azonban szükséges, hogy közegészségi szempontból a borsóka vizsgálatot rendszeresítsék, a borsókás húst a fogyasztásra hatóságilag alkalmassá tegyék, illetőleg a borsókabetegségek terjedését megakadályozzák.

M H L.

Emberbaráti szeretet.

A mai anyagi korban, a mikor a létért való küzdelem egy elfoglalja az embereket; a mikor az anyag szerelme uralkodik az emberek szívein; a társadalom méltó elismerését és tisztelét hívja ki az, a ki a közszellem mindennapi sablonjából kiválva, más emberek boldogságán munkál, — a társadalom elhagyottjainak igyekszik elviselhetővé tenni az élet terheit. Kevesen vannak a jelenben olyanok, akik önzetlenül tesznek vala mit a közért, még kevesebben azok a «Kun-kocsárdok» a kik — sokat tesznek. Az igen kevesekhez tartozik a k.-h.-várallyai uradalom ura: Andrassy Dénes gróf. Ő az, a kinek szíve megmozdul, lelke felemelkedik ha segítségére van szükségök az elhagyottoknak, a szegényeknek. A ki a legmagasabb erkölcsi piadestralra helyezkedve felfogja nemes hivatását a rang és gazdagság által adott előnyöknek s általuk igyekszik a szegénységen nyhíteni, a társadalom erkölcsi hiányait pótolni, törekszik anyagi bajain nyhíteni. Csak nem rég emlékeztünk meg lapunk hasábjain a nemes gróf többrendbeli jótékonyaságról, most ismét ujabb, az eddigieknél tetemesen felülhaladó összegű jótékonycziéu adományozásáról veszünk hírt, mely adomány az összeg nagyságánál fogva nemcsak megénkben egyetlen, — hanem az országban is, — a jótékonycziéu adományok között a legelsők között áll. Andrassy Dénes gróf ugyanis f. hó 16-án 21,000 frtot küldött Hodinka Mihály uradalmi főügyész és jószágkormányzóhoz az uradalmi községek szegényei részére, a mely tőkésítettven. évi kamatai a szegények között osztatik ki. Egyszersmind egy nagyobb terű szegényalap szervezése iránt való javaslatlételre hívja fel az urad. főügyészt. Ugyancsak e hó 24-én 1000 forintot küldött a sárosmegyei éhínségesek számára, s Bajoth község róm. kath. iskolájának 50 forintot, azon megjegyzéssel, hogy nem a hitfelekezetenek, hanem a cultura céljaira adományozza azt. Emberbaráti gondolkodásáról tesz bizonyosságot a grófnak a jószágkormányzóhoz intézett ama meghagyása is, hogy ha kemény a tél, adasson tüzfát a szegénységnek — ingyen. A sajtónak egyik nemes hivatása abban áll, hogy az igaz érdemet elismerje, azt nyilvánvalóvá tegye. A gróf nemesszivőségét nem kívánjuk fennen dicsérni, hisz a felmutatott ada-

tok mindenkéül többet mondanak. De — mint a társadalom egyik organuma — nem mulasztjuk el megjegyezni, hogy ha sok ily nemeszívű nagybirtokosunk volna, ugy kevesebb lenne az inség, kevesebb könnyet sajtolna ki a nyomor a támaszra szoruló szemeiből.

H I R E K.

Kinevezés. Ö Felsége a király dr Balogh György kassai alügyészt a kassai kir. törvényszékhez bírónak nevezte ki.

— **Városunk képviselő testülete** f. hó 24-én tartott ülésében ejtetett meg a választás az elhalálozás folytán megüresedett adószedői állásra. Három pályázó közül Vozary L. volt dijnok választatott má 37 szavazattal.

— **Kaszinó** f. hó 21-én tartotta meg rendes évi közgyűlését, mely alkalommal a tisztai állások következőleg töltek be: elnökül egyhangulag Török János, pénztárnokul Ragályi Géza, titkárrá Lőrinczy György, háznagynak Samarjay János lett megválasztva. A tagsági díjakat a közgyűlés évi 8 frtről 10 frtra emelte fel.

— **A helybéli polg. olvasóköri évi rendes közgyűlést** febr. 4-én délután fogja megtartani. Közgyűlés után társas vacsora rendezetik a kör helyiségeiben.

— **Farsangi naptár.** Az idei rövid farsangon nem sok ugyan, de azért elég sűrűn tartatnak a vigalmak. Farsang utolsó napján a «Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete» tombolával egybekötött táncvizigalmára már nagyban folynak az előkészületek; a jelekből itélve ez a mulatság kitűnően fog sikerülni. — A putnoki «Egylősi-kör» febr. 3-án a «Vám» nagytermében zártkörű táncvizigalmat rendez; belépti díj 80 kr., családjegy 2 frt. — A líkertelepi gyári tisztai kaszinó febr. 5-én az élelmezési intézet dísztermében rendez zártkörű táncvizigalmat. Belépti díj 2 frt, családjegy 4 frt. Vendégek elhelyezéséről a rendezőség — megkeresésre — készséggel gondoskodik. — Tamásfala község előjárósága a «Gondozó» termében 40 kros belépti díj mellett a kisdudovoda javára febr. 4-én rendezi szokásos táncvizigalmát. Ajánljuk a közönség figyelmébe. — Batyu-bál is lesz a farsangon; a helybéli kath. olvasó-egylet febr. 4-én tombolával egybekötött batyu-bált rendez, részvételi díj 80 kr.

— **Fogyasztási egyesület** alakítását czélznak városunkban többen, kik a mostani viszonyok között tulságosan magasnak itélik a husárakat. E fogyasztási egyesület csak a mézáróiparrá terjedne ki s a mozgalom kezdeményezői a hivatalnoki karra számítva úgy vélik, hogy az egyesület jelentékenyen alászállítaná a mostani magas husárakat.

— **Dobsina rt. város** tiz tagu küldöttsége Hámos László főispán, Andrassy Géza gróf képviselő és Groó Vilmos kir. tanfelügyelő vezetése alatt tegnapielőtt külön kihallgatáson tisztelgett Csáky Albin gróf vallási és közoktatásügyi miniszternél és Berzeviczy Albert államtitkárnál. A küldöttség a minisztertől és az államtitkártól a dobsinai polgári iskola teljes kifejlesztését és alkalmas új épület emelését kérte s e czélok elérésére a város részéről 30,000 frt hozzájárulást ajánlott fel. A küldöttséget a miniszter a legkedvezőbbben fogadta. A tisztelgő küldöttséget Andrassy Géza gróf a nemzeti kaszinó földszinti helyiségeiben megvendégezte.

— **Vásáráthelyezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter folyó évi 1114. sz. a kelt rendeletével megengedte, hogy a Gömör-Kishont vármegye területéhez tartozó Feled községben a folyó évi február hó 10-én eső országos vásár ez évben kivételesen f. é. február hó 12-én tartasék meg.

— **Dijnokok mozgalma.** A lugosi kir. törvényszék területén levő dijnokok a fővárosi igazságügyi hivataloknál alkalmazott dijnokokkal karöltve — nagyszabásu mozgalmat indítottak meg arra nézve, hogy az ország területén levő dijnokok jövő hó 21-én egy értekezletre jöjjenek össze Budapesten, honnan majd küldöttséget menesztenek az igazságügyminiszterhez és az országgy. képviselőház elnökéhez, kir. ügyészségei fizetésének felemelését, és bizonyos szolgálati idő utáni nyugdíjigogosultságuk kimondását. E végből egy memorandumot szerkesztettek, melyet az ország összes törvényszékei, kir. ügyészségei és járásbíróóságainál alkalmazott dijnokoknak megküldötték, kérve őket, hogy a mozgalomhoz hozzájáruljanak és az ügynek hathatós pártfogókat szerezzenek. Az emlékirat teljes ridegségében tünteti fel a szegény dijnokok mostani sanyaru helyzetét, s rámutat azon körülményre, ami ennek előidézéséhez nagyban hozzájárul. A helybéli igazságügyi hivataloknál alkalmazott dijnokok már értekezletet is tartottak ez ügyben és az emlékiratot — némi módosítások-

kal — magukévá tették és elhatározták, hogy az országos értekezleten képviseltemni fogják magukat.

— **Jutalomjáték.** Kiss Nándornak, Batosi Rozsnyón működő szintársulata egyik kiválóbb tagjának f. hó 31-én lesz jutalomjátéka. — Szinrekerül a «Szökött katoná», melyben mint műkedvelők ifj. Wiesinger Károly és Prossinger Ferencz urak fognak fellépni.

— **Tüzeset.** Rémesen kondultak meg f. hó 17-én este Alsó-Szuha községében a harangok, míg egy égő csűr nappali világot terjesztett az egész községben. A Kovács Miklós csürje gyuladt ki eddig még ismeretlen módon és minden igyekezet daczára a benne levő takarmánnyal együtt teljesen elégett. A kár megközelítőleg 400 frt, melyből azonban biztosítás folytán 200 frt megtérül.

— **Betörés.** Zádorházán a tanító lakásába e napokban betörték, de csak a falon függő forgópisztolyt vitték el. A gyanu Bettes Zoltán legényre irányult, ki azonban a tett elkövetését csak akkor ismerte be, midőn a csendőrség az ellopott forgópisztolyt az istállóban elrejtve megtalálta.

— **Garázda cigányok.** Balog Pál, Kalocsa Gyula, Horvát Barna, Géza, Tóni, Botos Lőrincz, Kalocsa Bercei, Balog János, Balog Lajos és Horvát János guszonai cigányok Vojtko János herceg uradalmi erdőőrt a guszonai koresmában bosszúból megtámadták, véresre verték és 60 frt értékű vadászfegyverét összetörték.

— **Jómadarak.** A tornallai csendőrség jó fogást csinált, f. hó 24-én ugyanis tetten érte Czien Bernát, Czipsér Mihály, Weisz Hermann és Rosenberg Jakab nevű állítólagos házalókat, amint hamisított okmányok alapján könyöradományokat gyűjtöttek. A jómadarakat azután a helybéli törvényszéki fogházba kísérte be.

— **«Kövr disznó ha van — szerencse.»** Nem hiába, hogy most van a sertésölés szezonja, de Farao hős ivadékának is guszta jött egy kis sertés karejra, no meg egy kis füstölt sonkára. Hja! de hát nem mindenkinek adatott meg a mód, hogy sertést vehessen, a sertés pedig magától nem repül senki udvarába. Hát ha nem jössz, viszlek — mondták a kókovai romák és Lakatos József, Czibula János, Oláh Károly, Radics Sámuel és Oláh István közösen elhatározták, hogy szereznek egynehányat. Elhatározásukat tett követte s f. hó 18-án elmentek először is Darvoni Mátványhoz, honnan egy 16 frt értékű sertést vittek el, Minács Páltól pedig 4 darab kerékkötő láncot vettek pártfogásuk alá, természetesen csak azért, hogy a sertéseket legyen mivel megláncolni. A disznótort f. hó 22-ére tüzték ki és mivel egy sertés kevének látszott, még a Telyo Mihály 30 frtos sertését is elhajtották. Amde a disznótöröz sok minden egyéb kell, például: tyuk, fazék, fejsze, hid s mindez bőven került ifj. Farkas József, Prunyi Vilmos és Kicsiny György udvarából. Meg is ötétek a sertést, meg is tartották a disznótort, de a csendőrok nem engedték békében elköltönniök a sok húst, mert az egész díszes társaságot összefogták és a helybéli fogházba kísérték be, hol nem igen tartanak részükre disznótort.

— **Az Első Leányhihazasítási Egylet** f. hó 21-én tartotta saját ujonnan épült házában, VI. kerület Teréz-körút 40—42. sz. a XXXI. rendes közgyűlést. Schwarz Ármin bankigazgató, az egylet elnöke a közgyűlést tetszéssel fogadott beszéddel nyitván meg, üdvözölte az egylet saját otthonában nagy számmal megjelent képviselő bizottsági tagokat és örömenek adott kifejezést, hogy az egylet, mely 29 év óta vezetés alatt áll és a mely a legcsekélyebb kezdetből mai jelentékenységre emelkedett, képes volt ily remek építvényt egész tehermentesen, az egylet saját erejéből készíttetni. A vezérigazgató Kohn Arnold által előadott évi jelentésből kitűnik, hogy a néhány elégedetlen által az egyletre felidézett zavarok és nehézségek daczára az 1893. év 141,097 forint 39 kr. kezelési felesleggel zárul és hogy a tartalékok 686,411 frt 90 krra emelkedtek. Az egylet a lefolyt évben nászjutalékok, felesleghányadok és bekövetkezett haláleset után történt visszafizetések fejében 117,355 frt 28 krt fizetett ki (6438 frt 35 krral többet, mint 1892. évben). Ezek közt 48 arva-jutalék 15,049 frt 38 krral foglaltatik, melyekért a kedvezményezett árvákat beirt tagok halála következtében átlag 9 háromnegyed évig semmiféle befizetés sem teljesített. Uj tagok belépésére vonatkozólag a jelentés kiemeli, hogy a lefolyt évben 5346 jutalékrész többnyire a fiatalabb korosztályokból iratott be. Különöseu a C) osztály mutat fel nagy haladást, amennyiben ma, működésének alig egy éve után máris majdnem egy millió frt biztosított tőkével rendelkezik. Az egylet táblázatai kiváló mathemathikus szakfértaik által megvizsgáltattak, az alapszabályok a kereskedelmi törvénynek meg-

felelően módosítottak. Az egylet czégének bejegyzése a legrövidebb idő alatt fog közzöltetni és a legközelebbi közgyűlést az alapszabályok értelmében már az összes tagok gyülekezete fogja képezni. A ház zárköletételének ünnepélye jövő tavasszal tartatik meg. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság jelentése, valamint az előterjesztett mérleg tudomásul vétetett, jóváhagyott és a közgyűlés Dózsa Benő képviselő bizottsági tag indítványára az igazgatóságnak és választmányának egyhangulag köszönetet szavazott és a felmentvényt megadta.

Tekintetes szerkesztő ur!

Mellékelt levelet a «Národni Hlásnik»-ból fordítottam le becses lapja számára, hadd lássa a megyei közönség, mily szép mákvirágok teremnek Tiszolczon.

Ilyen csuf ujság, mely a leghazafiasb gondolkozóu tót népek erőszakkal s ingyért küldetik a nyakára, hogy érzelmeit megmérgezze, egyebet nem érdemel, csak hogy betiltassék.

Ujvásár 1894. január 17

HONÉCZY ÖDÖN

Ime a «Národni Hlásnik» förmedvénye:

«Tiszolcz január 5. Mily gonoszságok történnek itt mi rajtunk, arról a tótság sok vidékén még fogalommal sem bírnak. Mindenben gátlónak, mindenben akadékoskodnak ellenségeink. Csak néhány példát említek. Kimagasló s közszeretethen álló polgártársunk, Manicza Imre ur deczember 26-ikára népgyűlést hívott össze, illetőleg meghívta körünk választóit oly ezélből, hogy egyről-másról tanakodjunk és hogy minden lehető eshetőségre szervezkedjünk. S a mi szolgabíránk Kubinyi azt egyszerűen betiltotta, mivel hogy arra nincs szükségünk. Ej száz mennyköbe, kicsoda tudja azt, mire van nekünk szükségünk, mi faj nekünk, ha nem mi magunk? Szolgabíró urnak sem szive sem esze nem nyulik oly messzire, miszerint kiérezze és jobban érte az mint mi. Hogy azt mondja, mi nem vagyunk tót választók? A mennyköbe, milyenek vagyunk hát, handrbulczok, vagy hontottottak vagyunk tán? Azt ugyan bárkitől is kikérjük, hogy másoknál tartson, mint a miknek lsten teremtett. Mi szlávok vagyunk és olyanoknak is maradunk, hogyha bosszuságokban mindjárt eszettek is megpattan. Bizony felbőszíti az embert, midőn rőd akarják diktálni, hogy nem az vagy, a ki vagy. Ez oly pöffeszkedés, mely alapos rendreutastást érdemelne. Szolgabíró ur kapott is tökéletes feleletet, de beszélj vele, ha néma!

Akartok-e még több példát, hogy miként vagyunk mi itten? Mi hékes polgárok vagyunk, de az ördög nem alszik. És ezen ördög éppen a mi elleneink. Ök minden erővel azon munkálkodnak, hogy minázzunk utczaí és korcsmai skandallumok keletkezzenek. Az utczañ megállítják a tisztességes embereket, mint deczember elején történt két földmivessel, kiket, bár békésen mentek, be is akartak csukni oly szándékkal, hogy háborúság legyen és hogy — más büntelenek ellen tehesseken további lépéseket. Hanem azon földmivesek maguk vettek maguknak elégtételt, a támadók pedig jól megemlegetik.

Elég ily példát hozhatnék fel, de minek azt leírni? Akár jól, akár rosszul szólás ellenségeinkről — nem lesz a kutyából szalonna. Nekik legfőbb az ó hasuk, a zsiros hivatal, egy kis mulandó dicsőség, s e dicsőség abban áll, hogy nyereségüket büntetlenül üzhetik. Am hagyjátok őket, hisz az majd megszűnik mind, a vályucskák kiürülnék s lesz béke — bizzunk, hogy nem sokára.

S most még valamit. Deczember 28-ik napján volt városi képviselati választó gyűlésünk, a választás akként esett ki, miszerint nagyjóbrészt saját embereink lettek megválasztva. Sylvesterestét is szépen megszenteltük egy sikerült mulatsággal az olvasókörben. Volt szavallás, éneklés s mindenféle előadás — tehát vigan végeztük az ó s vártuk be az új évet. Köszönet azoknak, kik azt rendezték! Csak bátran, vigan Szlávok!

Quousque tandem? Bizony, ha Petőfi élne, oda mennydörögné Tiszolcznak: Akaszszátok fel a pánszlávokat!

Szerkesztői üzenetek.

Tiszt. Batta György ev. ref. lelkész urnak. Beküldött körlevele egy most csütörtökön megjelenő lapban már közölve lévén, annak második közlésére nem vállalkozhatunk. Minden más esetben különben, a mennyiben a közügy érdeke megkívánja, szivesen szolgálatára vagyunk, lévén magunk is a közügynek munkásai.

H. M. K.-H.-V. Köszönet! Ime! A f... egye meg, hát megint d... ban van a bácsi?! — Üdvözlét!

D. J. Jolsva. Orvosi kísérletek ajánlására nem vállalkozhatunk. Nygyon örvendünk hogy kedves gyerneke jobban lett, de nézetünk az, hogy hasonló esetekben orvosra bizzuk magunkat. — Különbön azt, hogy van mentesség a difteritis ellen is, mi is elhisszük.

Piaczi árak.

Rimaszombatban 1894. január 27. tartott heti vásáron:

Tisztabuza forint 6.30-6.50, rozs 5.30-5.50, árpa 5.80-6.—, zab 5.80-6.— kukorica 5.50-5.60, krumpi 1.25-1.40, bab ———— mmásánként. — Marhabús 25 kr. Borjubús 32 kr. Sertésbús 48 kr. kilogrammonként

A rkapitányi hivatal.

Rozsnyón 1894. évi január 27-én tartott heti vásáron:

Tisztabuza frt 5.20, rozs 3-40, árpa 3.60, zab 3.60 kukorica 3.50, bab 5.00., kása 6.90 hektoliterenkint Sulyán Sándor, rkapitány.

A laptulajdonos megbizottja és felelős szerkesztő: **SZELESS ÖDÖN.**

Főmunkatársak: PAPP LÁSZLÓ és CSERNAY DÁNIEL.

49-1894. sz.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi miniszterium az állami közutak törzskönyvei elkészítésének biztosítása céljából 1894. évi február 10-ik napjának délelőtt 10 órájára zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Ezen versenytárgyalás a gömörvármegyei m. kir. állami építészeti hivatal helyiségeiben fog megtartatni.

Az adatok a fentnevezett államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponta megtekinthetők.

Gömörvármegye m. kir. államépítészeti hivatal főnöke:

Jurasko Jakab,

kir. főmérnök.

Bükk- és eser-tűzifa

kitűnő minőségben

jutányos áron megrendelhető

Náray J. A.

könyvnyomdájában

RIMASZOMBATBAN, (Főtér 8.)

A megrendelt tűzifa raktáron van és kívánatra házhoz szállíttatik

Pályázat.

A nyugdíjazás folytán üresedésbe jött Kokova nagyközségi jegyzői állomásra, melyvel évi 600 frt készpénzfizetés, a jegyzői lak s mellékhelyeinek s a hozzátartozó két darab kertnek szabad hasznélvezete, két kilás földnek adómentes használata, négy öl kemény tűzifa, illetőleg a volt urbéri erdőlegelőben a jegyző részé e megállapított fajzási és legeltetési jog hasznélvezete, községen kívüli hivatalos utazások alkalmával fuvar- és napidij-átalány s a vármegyei szabályrendeletileg megállapított egyéb munkadíjak vannak összekötve, az 1886. évi XXII t.-cz 82. §-ának értelmében pályázat nyitlatik s a község képviselő testülete által megejtendő választás határnapjául 1 évi január hó 29-ik napjának d. e. 10 órája Kokova nagyközség házánál kitézetik.

Felhivatalnak tehát mindazon egyének, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt pályázati folyamodványukat 1 évi január hó 27-ig az alulírott főszolgabírói hivatalnál annál inkább benyujtsák, mert későbbben beérkezettek figyelmen kívül fognak hagyatni.

Nyustya (Gömör m.) 1894. január 13.

Kubinyi Andor

r.-szombati j.-beli főszolgabíró

Tudatom Gömör megye t. közönségével, hogy Rozsnyón, a kiscsucsomi utczában lévő házamat, mely áll 5 szoba, konyha, istálló, kamra, különálló pinche, udvar, konyhakert és gyümölcsös kertből, szabad kézből eladom. Venni szándékozók forduljanak alulírotthoz:

Reitter Ferencz

oszt. mérnök.

Uj-Gradiska (Slavonia).

Farsangi és báli czikkek.

1894.

BÁLI TUDÓSÍTÁS.

1894.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a

farsangi és báli idényre

raktáramat **báli czikkekkel** igen dusan, legujabb divatu czikkekkel szereltem fel, ugymint:

Báli belépők,
Báli legyezők,
Báli keztyűk,
Báli fejdiszek.

Báli virágok.
Báli virág garniturák,
Báli haj-ékek.
Báli czipők és harisnyák,

Férfi báli ingek,
Férfi báli nyakkendők,
Férfi báli keztyűk,
Chapo Claquok és Czilinderek,
Férfi báli egész és félczipők.

Egyleteknek, testületeknek jelvények vagy tombola-tárgyak **igen jutányos áron** szolgáltatnak.

Rimaszombat, 1894. január 9-én.

Teljes tisztelettel

Löfkovics Lipót.

Báli és farsangi czikkek.

Az idei báli idényre

ajánlom a nagyérdemű közönségnek meglepő olcsó áron a legnagyobb választékban

farsangi és báli árucikkeimet,

ugymint:

Legujabb báli kelmék, báli belépők, divatos legyezők, virág és hajdiszek, keztyűk és harisnyák, ugyszintén a mostani nagyon divatos és esti fény mellett csillogó

imitált gyémánt hajszorítók és diszek,

továbbá a legfinomabb, legkellemeőbb illatszerek — Férfi báli ingek, legdivatosabb gallér és keztyűk, báli nyakkendők és keztyűk — Továbbá becse: figyelmébe **különösen ajánlom,** hogy az idény előhaladottsága miatt minden télt áruimat **nagy árengedményre** bocsátom a nagyérdemű vásárló közönség rendelkezésére.

Becses pártfogásáért esedezve, vagyok kész szolgálattal **REISZ JÓZSEF** női és férfi divatáru üzlete.

Olajnagykereskedés

és terményüzlet.

Legfinomabb olivaoaj teljesen gyáriolaj savtalanított. ásványolaj a legelső díjakkal kitüntetve.

Kapható továbbá nálam: kékkő, ponyva, zsák, kocsikenőcs, kátrány festék, carbolsav, petroleum stb gazdasági czikk

KRAUS KÁROLY J.

Budapest, Dorottya-utca 6.

Megbízható, vidéken lakó ügynökök felvételnek